

POZOROVANIE: členovia cirkevného spoločenstva na ulici

Miesto a čas pozorovania: Vrútky, námestie. 5.4.2017, 17:35 – 18:10. Pozorovanie uskutočnené počas sedenia na lavičke na pešej zóne s knihou a zošitom, do ktorého som si písala poznámky.

Opis miesta pozorovania: Námestie pred vlakovou stanicou malého stredoslovenského mesta Vrútky predstavuje asi 100 metrov dlhú hlavnú ulicu pešej zóny s obchodmi, ktoré tvoria prevažne drogerie, banky a kaviarne/ pohostinstvá. Uprostred pešej zóny je niekoľko stromov a malé ihrisko pre deti v podobe dreveného vláčika a simulovanej vlakovej stanice. Ulica je ukončená reálnou budovou vlakovej stanice, vedľa je autobusová stanica pre diaľkové spoje aj MHD. Ľudí v okolí dostatok práve kvôli doprave a premiestňovaniu sa z konečnej zastávky MHD na vlakovú stanicu, čo je možné dvomi spôsobmi – cez hlavnú ulicu pešej zóny, alebo z druhej strany, kde je ale sťažený prístup cez cestu. Oproti budove stanice je budova, v ktorej sídli organizácia „Liečenie Vrútky – Reflex“. Počasie je v čase pozorovania priaznivé, neprší ani silno nefúka vietor, teplota je príjemná, odhadom na 15 stupňov.

Opis osôb na mieste pozorovania: Prvou skupinou ľudí na pešej zóne sú poslední zákazníci otvorených obchodov, a služieb, ktoré spravidla zatvárajú o 18:00 a kaviarni a pizzérie vo vedľajšej ulici, ktoré sú otvorené dlhšie. Ďalšou skupinou sú cestujúci MDH alebo vlakom, v zásade platí, že tí, ktorí vystupujú z vlaku, sa premiestňujú na MHD a naopak. Treťou skupinou sú osoby z neďalekej rómskej štvrte, väčšinou deti, tie vo veku cca 10 rokov chodia samé v skupinkách cca po troch, tie menšie v doprovide rodičov. Malé deti sa spravidla hrajú, rodičia rozprávajú, fajčia, prípadne sa hádajú. Ako som už písala, že z MHD stanice sa dá prejsť na vlakovú stanicu dvoma cestami, pri jednej z nich na vyvýšenom mieste pod stromami sedí niekoľko osôb zanedbaného vzhľadu s igelitkami a fľašami lacného alkoholu. Z môjho pozorovania sa javia ako bezdomovci, ale neviem to určiť presne.

Hlavný objekt pozorovania: Skupina ľudí, ktorú som sa rozhodla pozorovať, stojí pri druhej ceste, ktorou sa dá prejsť z autobusovej stanice na vlakovú. Ide o jedného muža v šedom obleku a dve ženy v dlhých sukniach konzervatívnych farieb. Muž je stredného veku, z pozorovania odhadujem tak 40 rokov, ženy sú staršie, cca 50. Muž drží v ruke mikrofón, ktorý je napojený na čierny reproduktor, ktorý dokáže zasiahnuť celú ulicu námestia po miesto autobusovej stanice. Ženy držia v ruke letáky, ktoré rozdávať okoloidúcim. Nemajú pred sebou stojan, len batohy, z ktorých vyberajú nové letáky v prípade, že sa im tie, ktoré držia v ruke, už minuli.

Témou, ktorú muž rozpráva do reproduktora v čase môjho pozorovania, sú zázraky. Rozpráva príbeh o mužovi, ktorý ochorel na rakovinu, ktorú charakterizuje ako najzávažnejšiu chorobu, ktorá „zožiera človeka na tele aj myslí.“ Niekoľko minút rozpráva len o tom, aká vážna je táto choroba a akú bolesť cíti človek, ktorí ňou trpí, aj napriek tomu, že v okolí pobehujú malé deti. Po chvíli vysvetľovania prejde k tomu, že podstatné však je „uveriť v zázraky, ktoré sa dejú okolo nás a ktoré nám sú ponúknuté z nebies, pretože náš Otec nebeský dal svojho jedorodeného syna, aby nás vykúpil z bolesti.“ (citácia). Ďalej muž rozpráva o tom, že aj tie najhoršie choroby, ako je rakovina, je možné dostať sa vďaka vykúpeniu, ale základná vec k tomu potrebná je tomu uveriť. Muž rozpráva rýchlo, do mikrofónu kričí, jeho tón hlasu je agitačný. Pohybuje sa v priestore, ktorý mu dovolí kábel od mikrofónu a snaží sa svoj pohľad namieriť na okolitých ľudí, ktorých aj oslovuje spôsobom „aj vy, áno aj vy pani aj vás sa to týka“ a v prípade, že okoloidúci točia hlavami, okamžite zmení svoje rozprávanie príbehu na frázy, ktoré hovoria o milujúcej láske spasiteľa (ktorý ale nie je priamo pomenovaný) a jeho syna (nie som si istá, či som počula meno Ježiš Kristus, ale myslím, že počas celého pozorovania tiež nie.) Pri negatívnych reakciách muž spomína niekoľko motívov – prvý z nich je, že strach z odmietnutia je v poriadku, ale láska spasiteľa je nekonečná, druhý, že každého čas sa

blíži a nikdy nevieme, kedy budeme potrebovať pomoc a že u spasiteľa ju nájdeme vždy, tretí, že je to úžasné a ide o zázrak, ak uveríme v silu spasiteľovej lásky. Jedno vystúpenie muža trvá asi 20 minút nepretržitého rozprávania, potom si dá prestávku, napije sa minerálky a rozpráva sa s dvomi ženami, ktoré sú tam s ním.

Dve ženy počas vystúpenia muža stoja pri sebe, alebo prejdú niekoľko krokov, aby aktívne ponúkali letáky okoloidúcim ľuďom, nikdy sa však nevzdiali na viac ako desať metrov od reproduktora a tiež nikdy nie viac ako desať metrov jedna od druhej. Ich reakcie závisia od toho, akým spôsobom zareaguje okoloidúci na ponúknutý leták. V prípade, že okoloidúci nereaguje, len k nemu načiahnu ruku a potom ju opäť zložia, bez toho aby ho nejakým spôsobom prehovárali. Reakcie sa ale menia v momente, keď ponúkaný prejaví záujem, či už natočením hlavy, alebo spomalením či úplným zastavením, pretože keď si jedna z žien všimne, že druhá zaujala okoloidúceho, priblíži sa k nej na vzdialenosť z ktorej počuje, o čom by sa s potenciálnym záujemcom rozprávali. Ja som príliš ďaleko na to, aby som rozhovory mohla počuť, pretože hlas z reproduktora zároveň ohlušuje okolie a ani ženy s letákmi často nepočujú, o čom sa rozprávajú, pretože sa viac nakláňajú k okoloidúcim, ktorí sa pristavia a snažia sa na nich kričať. Nikdy sa však nepohnú ďalej od reproduktora, ani nepožiadajú muža, aby stíšil zvuk alebo prestal rozprávať, na mňa to pri pozorovaní pôsobí, akoby pred ním mali rešpekt a on ich mal pod dohľadom.

Ľudí sa pri skupinke nepristaví moc, naopak, mnohí ju širokým oblúkom obchádzajú, niektorí vulgárne nadávajú, okoloidúci muž v podnapitom stave po nich kričí „vypnite tú pičovinu, kokotí“, pretože je očividne nervózny z toho, že sa nemôže rozprávať s ďalším mužom, pretože na seba nepočujú. Po chvíli, keď muž za mikrofónom, ani ženy nereagujú, odíde aj spolu s druhým mužom ďalej. Reakcie ľudí sú občas neprimerané, na nastrčenie ruky s letákom reagujú krikom a oháňaním sa, zrýchlením kroku, slovami, ktoré kvôli hluku dobre nepočujem, odhadom ale ide ako o frázy „nie, ďakujem,“ „nechajte ma,“ „ponáhľam sa“ sprevádzané točením hlavy či ukazovaním smerom na vlakovú stanicu. Niektorí okoloidúci si leták vezmú a hodia ho do najbližšieho koša, niektorí ho predtým pokrčia či roztrhajú, iní si ho zložia a dajú do vrečka / kabely, ale väčšina z nich mu pred tým venuje pozornosť. Počas celého pozorovania sa pri skupinke aktívne pristavili len štyria ľudia, z toho tri boli staršie panie (odhadom nad 60 rokov veku, v prípade rozprávania o liečení a zázrakoch očividne cieľová skupina). Štvrtým človekom bol mladý chlapec, ktorý však prehodil s jednou zo žien pár slov a potom prikývol a odišiel smerom k vlakovej stanici. Dvaja malí chlapci si prišli vypýtať leták, ale nedostali ho, neviem z akého dôvodu. Bolo by zaujímavé sledovať v tento moment reakcie muža za mikrofónom a žien, ale práve som si písala poznámky, tak som ich nevidela, zaujímalo by ma totiž, či ženy odmietli dať chlapcom leták na pokyn muža, alebo samé od seba.

Pozorovanie som ukončila po približne 30 minútach, pretože som naň nemala viac času a množstvo poznámok, ktoré som mala, mi prišlo dostatočné. Zároveň sa začalo kaziť počasie aj viditeľnosť, ale keď som odchádzala, muž s mikrofónom ešte stále rozprával.